Justitiedepartementet samt sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet, ämnesråd Anna Nordström

Ert datum
2026-06-30

Er beteckning
2023/01911
2026/01273

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV FST JUR, försvarsjurist Sofia Smetana

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över remiss av Polismyndighetens hemställningar om ändringar i lagen om internationellt polisiärt samarbete

Svar senast 2026-10-30

Bakgrund

Försvarsmakten har i remiss den 30 juni 2026 anmodats att yttra sig över Polismyndighetens framställningar om ändring i 4 kap. 5 och 10 §§ lagen (2017:496) om internationellt polisiärt samarbete (LIPS).

Yttrande

Försvarsmakten tillstyrker Polismyndighetens framställningar om ändring i 4 kap. 5 och 10 §§ LIPS och lämnar följande kommentarer avseende framställan om ändring i 5 §.

Försvarsmakten delar Polismyndighetens bedömning att en tydligare, effektivare och mer ändamålsenlig reglering som omhändertar behovet av korta ledtider behövs och att regeringens medverkan tillgodoses genom att ersätta kravet på regeringens medgivande med en underrättelseskyldighet.

Försvarsmakten betonar särskilt Polismyndighetens bedömning att det försämrade säkerhetsläget i Europa och Östersjöregionen och en förändrad terrorbrottslighet med bl.a. stater som potentiella aktörer medför en ny och komplex hotbild mot Sverige (sid. 8–9). Utgångspunkten är inte längre att terrorism ensamt är det huvudsakliga hotet i fredstid eller att den militära hotbilden är låg.[1] I det

[1] Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU2025:57), sid 413.

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

försämrade omvärldsläget och med en allt mer komplex hotbild mot Sverige och svenska intressen har det blivit allt svårare att dra en gräns mellan inre och yttre säkerhet samt mellan militära och icke-militära hot.[2] Det ligger i Sveriges och Försvarsmaktens intresse att Polismyndigheten har en god förmåga att möta en komplex hotbild, inklusive hybrida hot i hela hotskalan från fred till krig. För att stärka den förmågan bör polisen på ett ändamålsenligt och effektivt sätt kunna ta emot stöd från utländska insatsgrupper.

I lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning, hädanefter stödlagen, har kravet på regeringens medgivande formulerats på samma sätt som i LIPS. Den nuvarande ordningen med krav på regeringens medgivande för att begära bistånd riskerar att försena nödvändigt biträde från en särskild utländsk insatsgrupp. Vid en svårförutsägbar hotbild som även inrymmer hybrida hot kan tidsaspekten för biträde från en särskild insatsgrupp vara avgörande. På motsvarande sätt är tidsaspekten avgörande för Försvarsmaktens stöd till polisen enligt stödlagen.

Bland annat mot bakgrund av den nya komplexa hotbilden som nämnts ovan, föreslår utredningen *Polisiär beredskap* att stödlagen ska kunna medge stöd från Försvarsmakten till polisen i fler situationer än vid terrorbrott. Utredningen konstaterar att militär medverkan i polisiär verksamhet, som kan innebära användning av våld och tvång mot enskilda, fortsatt ska vara restriktiv och som grundregel inte ska få förekomma annat än i särskilda undantagsfall.[3] En utgångspunkt för utredningen är därför att Försvarsmakten ska kunna lämna stöd i mycket allvarliga fall när polisens resurser inte är tillräckliga.[4] Försvarsmakten anser att restriktiviteten och de grundläggande principerna kan upprätthållas även om regeringens medgivande ersätts med en underrättelseskyldighet. Myndigheten anförde därför i sitt remissvar[5] den 3 oktober 2025 att kravet på regeringsbeslut för att polisen ska få begära stöd från Försvarsmakten bör ersättas med en underrättelseskyldighet i likhet med Polismyndighetens förslag i aktuell framställan.

De skäl som Polismyndigheten för fram till stöd för sin framställan gör sig även gällande som skäl för att ändra stödlagen på motsvarande sätt. Precis som Försvarsmakten framförde i sitt yttrande den 3 oktober 2025 bedömer Polismyndigheten att de situationer där bistånd kan bli aktuellt som utgångspunkt kommer att vara av brådskande karaktär, vilket innebär att undantaget för brådskande fall nästan uteslutande skulle behöva tillämpas istället för att tillämpas i situationer som avviker från det normala (sid. 9). Även i situationer där stöd begärs i ett tidigt skede eller i situationer som inte som kan innebära fara

[2] Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57), sid 414.
[3] Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57), sid 422.
[4] Ibid.
[5] Försvarsmaktens yttrande över betänkande Polisiär beredskap i fred, kris och krig (SOU 2025:57), FM2025-16517:2.

för människors liv eller hälsa eller för omfattande förstörelse av egendom kommer stödet behöva kunna lämnas med kort varsel.

Försvarsmakten anser vidare att det finns skäl att nyansera det resonemang som förs i framställan avseende utländska gendarmerier (sid. 10–12). Det finns olika sätt att organisera polisen i europeiska länder. I flera länder är gendarmeri en polisstyrka som i sitt vardagliga arbete utövar polisiära uppgifter inom det civila samhället och som vid behov kan fullgöra uppgifter i en militär kontext. Det kan exempelvis röra sig om geografiska ansvarsfördelningar mellan civil polis och gendarmeri där gendarmeriet löser rent polisiära uppgifter på landsbygden medan civil polis ansvarar för städer. Att på förhand ange att det som utgångspunkt inte kan anses lämpligt att begära bistånd från en utländsk insatsgrupp som är en s.k. gendarmeri menar Försvarsmakten är svårmotiverat. Lämplighetsbedömningen bör ske i det enskilda fallet och med hänsyn tagen till vilken utbildning, träning och erfarenhet av polisiär verksamhet och aktuell uppgift som relevant insatsgrupp besitter.

I beredningen av detta yttrande har kapten Urban Forsberg deltagit.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson**.** Försvarsjurist Sofia Smetana har varit föredragande.

Kerstin Bynander

Ställföreträdande chefsjurist

Sändlista
Justitiedepartementet ju.remissvar@regeringskansliet.se

Inom Försvarsmakten
FST STRA
OPL
Arméstaben